

[REDAKTOWANE], dnia 19 czerwca 2026 r.

Minister Finansów

za pośrednictwem Ministerstwa Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Skarga i wniosek o zmianę modelu interpretacji prawa podatkowego

w sprawie odpłatności za interpretacje indywidualne, przerzucania obowiązków administracyjnych na podatników oraz potrzeby powszechnych, centralnych interpretacji prawa

Istota wystąpienia: podatnik nie powinien płacić za urzędową informację, jak prawidłowo zastosować prawo podatkowe. Każde rzetelne zapytanie obywatela powinno zasilać centralny system powszechnych wyjaśnień, aby prawo było stosowane jednolicie wobec wszystkich, a nie tylko wobec osoby, która zapłaciła za indywidualną ochronę.

Szanowny Panie Ministrze,

niniejszym składam skargę oraz wniosek o zajęcie stanowiska i podjęcie działań legislacyjnych, organizacyjnych oraz systemowych dotyczących odpłatności za wydawanie interpretacji indywidualnych prawa podatkowego, ograniczonego zakresu ochrony wynikającej z tych interpretacji oraz potrzeby przebudowania tego modelu w kierunku powszechnych, centralnie wydawanych interpretacji i objaśnień dostępnych dla wszystkich podatników.

Nie kwestionuję tego, że obowiązek uiszczenia opłaty za wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej wynika obecnie z art. 14f § 1 Ordynacji podatkowej. Problem nie polega jednak wyłącznie na samej wysokości tej opłaty. Problem polega na zasadzie, która za nią stoi: obywatel ma zapłacić państwu za informację, jak prawidłowo wykonać obowiązek nałożony przez to samo państwo.

Jako podatnik jestem zobowiązany do prawidłowego stosowania przepisów prawa podatkowego. Jednocześnie prawo podatkowe jest często skomplikowane, wielowarstwowe, niejednoznaczne i zmienne. Jeżeli obywatel albo przedsiębiorca chce działać z należytą starannością, uniknąć błędów, nie narażać budżetu państwa na uszczuplenia oraz nie prowadzić sporu z organami podatkowymi, powinien mieć prawo do bezpłatnego, prostego i wiążącego wyjaśnienia, jak stosować przepisy.

Obecny model jest tym bardziej niezrozumiały, że państwo coraz częściej przenosi na podatników, płatników, przedsiębiorców, księgowych, biura rachunkowe, fundacje i inne podmioty obowiązki, które w istocie mają charakter administracyjny. Podmioty prywatne mają gromadzić dane, raportować, klasyfikować zdarzenia gospodarcze, oceniać skutki podatkowe, pobierać podatki, składać liczne deklaracje i informacje, weryfikować kontrahentów, stosować mechanizmy należytej staranności oraz ponosić odpowiedzialność za błędy w obszarach wymagających specjalistycznej wiedzy prawnopodatkowej.

W praktyce oznacza to, że obowiązki, które powinny być wykonywane przez sprawną administrację publiczną albo co najmniej jasno przez nią wyjaśniane, są coraz częściej delegowane na obywateli i podmioty prywatne. Skoro państwo przerzuca na podatników tak szeroki zakres odpowiedzialności za prawidłowe stosowanie

[REDAKTOWANE] | interpretacje podatkowe jako powszechna informacja państwa

prawa podatkowego, to tym bardziej obowiązkiem państwa jest zapewnienie im powszechnej, bezpłatnej i jednolitej informacji o sposobie wykonywania tych obowiązków.

Nie powinno być tak, że obywatel, który otrzymuje niejasny obowiązek, musi dodatkowo zapłacić za wyjaśnienie, jak ten obowiązek wykonać. Nie jest to usługa doradcza ani luksusowe wsparcie. Jest to element prawidłowego funkcjonowania państwa prawa. Jeżeli państwo wymaga od obywatela prawidłowego stosowania prawa, musi zapewnić obywatelowi realną możliwość poznania tego prawa oraz sposobu jego stosowania.

Szczególnie ważne jest to w sprawach zawitych. To właśnie w skomplikowanych stanach faktycznych podatnik najbardziej potrzebuje jasnej, wiążącej informacji. Nie można ograniczać postulatu bezpłatnego dostępu do wyjaśnień wyłącznie do spraw prostych lub podstawowych. Prawo powinno być dostępne dla każdego obywatela niezależnie od poziomu wykształcenia, sytuacji majątkowej, pozycji społecznej, miejsca zamieszkania czy możliwości korzystania z profesjonalnego doradztwa.

Każdy obywatel dokłada się do budżetu państwa. Każdy obywatel ponosi skutki działania systemu podatkowego. Dlatego każdy obywatel powinien mieć realny dostęp do informacji, jak ten system działa. Jeżeli państwo tworzy przepisy tak zawite, że ich stosowanie wymaga interpretacji, to nie powinno następnie pobierać od obywatela opłaty za próbę ustalenia, jak ma te przepisy wykonać prawidłowo.

Uważam, że obecny model interpretacji indywidualnych powinien zostać zasadniczo przebudowany. W miejsce systemu, w którym ochrona przysługuje zasadniczo tylko temu, kto złożył wniosek i zapłacił opłatę, należy rozważyć model powszechnych interpretacji i objaśnień. Każde zapytanie podatnika, złożone przez e-Urząd Skarbowy lub inny oficjalny kanał, powinno być analizowane przez administrację, klasyfikowane według rodzaju problemu, anonimizowane i wykorzystywane do budowy centralnej bazy interpretacji ogólnych lub powszechnych wyjaśnień.

W dobie cyfryzacji administracji, e-Urzędu Skarbowego, automatyzacji obiegu dokumentów oraz narzędzi analitycznych, w tym narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, administracja publiczna ma techniczne możliwości porządkowania pytań podatników, grupowania podobnych problemów, identyfikowania rozbieżności i publikowania jednolitych odpowiedzi dla wszystkich. Skoro podatnik może dziś opisać swój stan faktyczny szczegółowo i elektronicznie, państwo powinno wykorzystać taki opis nie tylko do ochrony jednej osoby, lecz do poprawy jakości stosowania prawa w całym systemie.

Nie chodzi o to, aby każde pytanie obywatela automatycznie tworzyło nową interpretację ogólną. Chodzi o to, aby każde pytanie trafiło do centralnego systemu analizy, było kategoryzowane i w razie potrzeby prowadziło do wydania powszechnego wyjaśnienia. Wtedy interpretacje nie byłyby prywatnym biletem bezpieczeństwa dla jednostki, lecz narzędziem porządkowania prawa dla wszystkich podatników.

Obecny system prowadzi do nierówności. Jeżeli jeden podatnik wystąpi o interpretację i uzyska ochronę, to ochrona ta co do zasady dotyczy tylko jego indywidualnej sprawy. Inny podatnik, znajdujący się w praktycznie identycznej sytuacji, ale niewystępujący o interpretację, nie korzysta z takiej samej ochrony. Oznacza to, że dwóch obywateli stosujących prawo w ten sam sposób może być traktowanych odmiennie tylko dlatego, że jeden zapłacił za interpretację, a drugi nie.

Taki mechanizm jest trudny do pogodzenia z zasadą równości, zasadą zaufania obywatela do państwa oraz ideą jednolitego stosowania prawa. Prawo podatkowe powinno działać tak samo wobec wszystkich podatników znajdujących się w takiej samej sytuacji. Jeżeli organ centralny wie, jak należy rozumieć określony przepis, wiedza ta powinna być dostępna wszystkim, a nie wyłącznie osobie, która wystąpiła z odpłatnym wnioskiem.

Problem pogłębia fakt, że przepisy prawa podatkowego budzą spory nie tylko wśród podatników, ale także wśród organów podatkowych. W praktyce zdarzają się sytuacje, w których organy administracji skarbowej w różnych częściach kraju odmiennie interpretują podobne albo identyczne stany faktyczne. Podatnik zostaje wtedy postawiony w sytuacji niepewności, mimo że to nie on tworzy przepisy i nie on odpowiada za jednolitość ich stosowania.

Taka sytuacja podważa zaufanie obywateli do państwa. Zgodnie z art. 2 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Z tej zasady wynika między innymi wymóg ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, pewności prawa oraz przewidywalności działań organów publicznych. System, w którym podatnik musi płacić za indywidualną ochronę przed niejasnością prawa, nie realizuje tych wartości w wystarczającym stopniu.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych ma ustawową rolę w zapewnianiu jednolitego stosowania przepisów prawa podatkowego przez organy podatkowe. Zgodnie z art. 14a § 1 Ordynacji podatkowej minister właściwy do spraw finansów publicznych dąży do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów prawa podatkowego przez organy podatkowe, w szczególności przez dokonywanie ich interpretacji. W mojej ocenie mechanizm ten powinien zostać istotnie wzmocniony i stać się podstawą powszechnego systemu informacji podatkowej.

Nie powinno być tak, że państwo najpierw tworzy przepisy wymagające specjalistycznej wiedzy, następnie przenosi na obywateli obowiązek ich samodzielnego stosowania i ryzyko błędu, a na końcu pobiera opłatę za interpretację, która chroni wyłącznie pytającego. Taki model jest niesprawiedliwy społecznie i działa przeciwko obywatelom, szczególnie tym, którzy nie mają zasobów, aby korzystać z profesjonalnej obsługi prawnej lub podatkowej.

W związku z powyższym wnoszę o:

1. wyjaśnienie, dlaczego podatnik, który działa z należytą starannością i chce prawidłowo zastosować przepisy prawa podatkowego, musi ponosić opłatę za uzyskanie interpretacji indywidualnej;
2. rozważenie zniesienia opłaty za wydawanie interpretacji prawa podatkowego we wszystkich sprawach podatkowych, niezależnie od stopnia ich skomplikowania;
3. rozważenie stopniowego odejścia od modelu interpretacji indywidualnych chroniących wyłącznie jednego wnioskodawcę na rzecz systemu powszechnych interpretacji, objaśnień i centralnych wyjaśnień dostępnych dla wszystkich podatników;
4. rozważenie stworzenia mechanizmu, w którym każde zapytanie podatnika złożone przez e-Urząd Skarbowy lub inny oficjalny kanał byłoby analizowane, anonimizowane, kategoryzowane i wykorzystywane do identyfikacji problemów wymagających powszechnego rozstrzygnięcia;
5. rozważenie wprowadzenia zasady, zgodnie z którą sprawy zawiłe, nowe albo budzące istotne wątpliwości byłyby kierowane do centralnej analizy, a następnie rozstrzygane w formie interpretacji ogólnej, objaśnienia podatkowego albo innego komunikatu chroniącego wszystkich podatników znajdujących się w analogicznej sytuacji;
6. rozważenie wykorzystania narzędzi cyfrowych i analitycznych, w tym narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, do grupowania pytań podatników, wykrywania rozbieżności oraz tworzenia publicznej bazy jednolitych odpowiedzi administracji skarbowej;
7. przedstawienie informacji, w jaki sposób Ministerstwo Finansów monitoruje rozbieżności w interpretowaniu przepisów przez organy podatkowe oraz jak identyfikuje sprawy wymagające wydania interpretacji ogólnej lub objaśnień podatkowych;
8. przedstawienie informacji, czy Ministerstwo Finansów planuje działania ograniczające przerzucanie obowiązków administracyjnych na podatników i płatników bez zapewnienia im bezpłatnego, powszechnego i wiążącego wsparcia interpretacyjnego;
9. rozważenie wprowadzenia zasady, że jeżeli administracja skarbowa nie jest w stanie zapewnić jasnej i powszechnie dostępnej wykładni danego przepisu, to podatnik działający w dobrej wierze i z należytą starannością nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji rozbieżności interpretacyjnych.

10. doręczenie odpowiedzi na niniejszą skargę i wniosek wyłącznie w formie elektronicznej, za pośrednictwem e-Urzędu Skarbowego albo innego właściwego systemu teleinformatycznego administracji skarbowej, bez kierowania korespondencji papierowej za pośrednictwem Poczty Polskiej, o ile przepisy prawa nie nakazują zastosowania formy papierowej. Wnoszę o respektowanie cyfrowej formy komunikacji, ponieważ pozwala ona działać szybciej, taniej i bez nieuzasadnionego obciążania środków publicznych kosztami tradycyjnej korespondencji.

Podkreślam, że moje wystąpienie nie ma na celu uchylenia się od obowiązków podatkowych. Przeciwnie, wynika z chęci ich prawidłowego wykonania. Uważam jednak, że obywatel nie powinien być finansowo obciążany za próbę zrozumienia prawa podatkowego, którego musi przestrzegać pod rygorem odpowiedzialności.

Państwo, które oczekuje od obywateli staranności, powinno tę staranność wspierać, a nie karać ją dodatkowymi kosztami i formalnościami. Jeżeli coraz więcej obowiązków administracyjnych jest przenoszonych na obywateli i podmioty prywatne, to obowiązkiem państwa jest zapewnienie jasnych, jednolitych i bezpłatnych wyjaśnień, jak te obowiązki mają być wykonywane.

Prawo podatkowe powinno być stosowane jednolicie wobec wszystkich. Nie powinno być tak, że ochrona zależy od tego, kto zapłacił za interpretację, a kto nie. Jeżeli państwo wie, jak rozumieć dany przepis, powinno komunikować to wszystkim podatnikom. Jeżeli samo nie wie i organy stosują przepisy rozbieżnie, obywatel nie powinien ponosić kosztu tej niepewności.

Prawo podatkowe powinno być proste, dostępne i możliwe do zastosowania przez każdego obywatela, niezależnie od wykształcenia, pozycji społecznej czy możliwości finansowych. Jeżeli takie nie jest, to ciężar tej niejasności nie powinien spadać na obywatela.

Jednocześnie wskazuję, że korespondencję w niniejszej sprawie proszę kierować wyłącznie elektronicznie, bez wysyłki papierowej, ponieważ administracja publiczna powinna korzystać z dostępnych kanałów cyfrowych i nie generować zbędnych kosztów doręczeń tradycyjnych.

Z poważaniem,

Podstawy prawne wskazane w piśmie

Przepis	Znaczenie w piśmie
art. 14f § 1 Ordynacji podatkowej	opłata za wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej
art. 14a § 1 Ordynacji podatkowej	rola Ministra Finansów w zapewnianiu jednolitego stosowania przepisów prawa podatkowego przez organy podatkowe
art. 2 Konstytucji RP	zasada demokratycznego państwa prawnego, pewności prawa i zaufania obywatela do państwa
art. 32 Konstytucji RP	zasada równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne